

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003455

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-12-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубас Віталій Васильович

2. Vitalii V. Dubas

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2362-0520

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 27-01-2025

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.003.194

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа “Національний науковий центр “Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені академіка М.Д. Стражеска Національної академії медичних наук України”

Код за ЄДРПОУ: 44884985

Місцезнаходження: вул. Святослава Хороброго, буд. 5, Київ, 03151, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.31, 76.29.32.05

Тема дисертації:

1. Удосконалення діагностики та лікування системного червоного вовчака на основі аналізу перебігу захворювання та клініколабораторних характеристик пацієнтів

2. Improving the diagnosis and treatment of systemic lupus erythematosus based on the analysis of disease course and clinical and laboratory characteristics of patients

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню перебігу системного червоного вовчака (СЧВ) з метою підвищення ефективності діагностики та лікування цього захворювання. В основну частину дослідження включено 160 пацієнтів (135 жінок та 25 чоловіків; співвідношення статей 5,4:1), що проходили стаціонарне та амбулаторне лікування у Державній установі «Національний науковий центр «Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені академіка М.Д. Стражеска Національної академії медичних наук України» в період з 2011 по 2023 рік. Діагноз СЧВ встановлювали згідно з актуальними на момент курації пацієнтів критеріями: Американського коледжу ревматології (1982, оновлені 1997), Міжнародної співпраці клінік системного червоного вовчака (2012) або Американського коледжу ревматології / Європейської антиревматичної ліги (2019). Активність захворювання визначали за індексом SELENA-SLEDAI (1-5 балів – низька активність; 6-10 – помірна активність; >10 – висока активність). Було проведено ретроспективний аналіз медичної документації 115 пацієнтів, які проходили лікування у 2011-2019 роках. У кожного пацієнта оцінювали демографічні, клінічні та рутинні лабораторно-інструментальні показники, вивчали процес діагностичного пошуку, ефективність та переносимість терапії. Показники мінеральної щільності кісткової тканини (МЩКТ) враховували лише в разі їх дослідження методом двоенергетичної рентгенівської абсорбціометрії (58 пацієнтів), аваскулярний некроз голівки стегнової кістки (АНГСК) діагностували при підтвердженні за допомогою МРТ (13 пацієнтів). Також проводили проспективне спостереження за 45 пацієнтами, які проходили лікування за час виконання роботи (2020-2023 роки). На додаток до вищеперерахованих показників у пацієнтів з проспективної частини дослідження було проведено анкетування за опитувальником Medical Outcomes Study Short Form 36 questionnaire – SF-36 (рекомендований Міжнаціональним центром дослідження якості життя з адаптованим українським перекладом) для оцінки рівня показників якості життя та виконано забір венозної крові для подальшого дослідження потенційних лабораторних маркерів активності СЧВ (38 зразків від 32 пацієнтів; забір крові повторно здійснювався з інтервалом не менше 6 місяців за умови значної динаміки клінічних проявів та лабораторної активності захворювання). Сформовано контрольні групи з практично здорових осіб, яких проанкетовано за опитувальником SF-36 (30 осіб) та яким здійснено забір венозної крові (14 осіб). Методом імуноферментного аналізу (ІФА) визначали сироватковий рівень васкулярного ендотеліального фактору росту А (VEGF-A), його розчинного рецептора 1 типу (sVEGFR-1) та ендотеліну-1 (ET1) за допомогою наборів реагентів «Invitrogen» (США), а також рівень інтерлейкіну-2 (ІЛ-2) (тест-системи «FineTest», Китай). Облік здійснювали на імуноферментному аналізаторі «IEMSLabSystems» (Фінляндія). Концентрацію сироваткового амілоїду А (САА) та феритину визначали за допомогою імунофлуоресцентного методу (тест-системи «Finescare», Китай). Для оцінки взаємозв'язків між наявністю та рівнем ревматоїдного фактору (РФ) у сироватці крові і клініко-лабораторними характеристиками хворих в дослідження додатково було включено 85 пацієнтів, які перебували під амбулаторним та стаціонарним наглядом співробітників кафедри внутрішньої медицини №3 (до 2011 р. – кафедри внутрішньої медицини №2) Національного медичного університету імені О.О. Богомольця на базі двох ревматологічних клінік (в Олександрівській клінічній лікарні та в клінічній міській лікарні №3 міста Києва) в період з 1994 по 2023 рік. Хворим, у яких визначали рівень РФ, активність захворювання перерахована також за шкалою SLEDAI-2k з метою стандартизації цього параметру серех пацієнтів різних центрів.

2. The dissertation is devoted to the study of the disease course of systemic lupus erythematosus with the aim of increasing the effectiveness of diagnosis and treatment of this disease. The main part of the study included 160 patients (135 women and 25 men; sex ratio 5.4:1) who underwent inpatient and outpatient treatment at the State Institution "National Scientific Center "Institute of Cardiology, Clinical and Regenerative Medicine named after Academician M.D. Strazhesko of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine" in the period from 2011 to 2023. The diagnosis of systemic lupus erythematosus (SLE) was established according to the criteria relevant at the

time of patient's examination: American College of Rheumatology (1982, updated 1997), Systemic Lupus International Collaborating Clinics (2012) or American College of Rheumatology / European League Against Rheumatism (2019). Disease activity was assessed using the SELENA-SLEDAI index (1-5 points indicating low activity, 6-10 – moderate activity, and >10 – high activity). A retrospective analysis of medical records of 115 patients who underwent treatment in 2011-2019 was conducted. For each patient, demographic, clinical, and routine laboratory and instrumental parameters, the diagnostic process, and the effectiveness and safety of therapy were evaluated. Bone mineral density (BMD) was measured using Dual-energy X-ray absorptiometry (58 patients). Avascular necrosis of the femoral head (ANFH) was diagnosed using MRI. Prospective observation was also conducted for 45 patients who underwent treatment during the course of the work (2020-2023). In addition to the above-mentioned parameters, they were surveyed using the Medical Outcomes Study Short Form 36 questionnaire – SF36 (recommended by the International Center for Quality of Life Research with an adapted Ukrainian translation) to assess the quality of life parameters, and venous blood samples were taken for further study of potential laboratory markers of SLE (38 samples from 32 patients; blood sampling was repeated at intervals of at least 6 months, in patients with significant changes of clinical manifestations and laboratory activity of the disease). Control groups were formed from practically healthy individuals who were surveyed using the SF-36 questionnaire (30 people) and who had venous blood samples taken (14 people). The concentration of vascular endothelial growth factor A (VEGF-A), its soluble receptor type 1 (sVEGFR-1) and endothelin-1 (ET-1) in the blood serum of patients was investigated by enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) using "Invitrogen" (USA) reagent kits. The concentration of interleukin-2 (IL-2) was also determined by ELISA (test systems "FineTest", China). Accounting was carried out on an "IEMS LabSystems" (Finland) enzyme immunoassay analyzer. The concentration of serum amyloid A (SAA) and ferritin was determined using the immunofluorescence method (test systems "Finecare", China). For a more reliable assessment of the relationships between the presence and level of rheumatoid factor (RF) in the blood serum and the clinical and laboratory characteristics of patients and the possibility of its use as a laboratory marker of SLE, the study included 85 patients who were under outpatient and inpatient supervision of the staff of the Department of Internal Medicine №3 (until 2011 – Department of Internal Medicine №2) of Bogomolets National Medical University at two rheumatology clinics (Olexander Clinical Hospital and Kyiv Clinical City Hospital №3) in the period from 1994 to 2023. For patients in whom the RF level was determined, disease activity was also assessed using the SLEDAI-2k index to standardize this parameter among patients from different centers.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Iaremenko O, Protsenko G, Dubas V, Koliadenko D. Clinical and laboratory pattern of patients with systemic lupus erythematosus seropositive for rheumatoid factor. *Rheumatol.* 2024;62(4):226-34.
- Kovalenko VM, Protsenko HO, Dubas VV. Analysis of risk factors and assessment of the course of avascular necrosis of femoral head in patients with systemic lupus erythematosus. *World Med Biol.* 2023;83(1):91-5.
- Дубас ВВ. Аналіз факторів ризику зниження якості життя у пацієнтів зі системним червоним вовчаком. *Львівський Мед Часопис.* 2022;28(3-4):87-96.
- Проценко ГО, Дубас ВВ. Аналіз відтермінування встановлення діагнозу при системному червоному вовчаку. *Укр Ревматол Журн.* 2022;87(1):1-6.

- Проценко ГО, Дубас ВВ. Оцінка ефективності та безпеки хворобомодифікуючих антиревматичних препаратів при системному червоному вовчаку. Укр Ревматол Журн. 2022;88(2):1-6.
- Дубас ВВ, Підгайна ОА. Дослідження потенційних лабораторних маркерів системного червоного вовчака та їх зв'язку з клініко-лабораторними характеристиками пацієнтів. Укр Ревматол Журн. 2023;92(2):21-7.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U107784; 0121U112070

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яременко Олег Борисович
2. Oleh V. Yaremenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Проценко Галина Олександрівна
2. Halyna O. Protsenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, г.н.с, 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа “Національний науковий центр “Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені академіка М.Д. Стражеска Національної академії медичних наук України”

Код за ЄДРПОУ: 44884985

Місцезнаходження: вул. Святослава Хороброго, буд. 5, Київ, 03151, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сміян Світлана Іванівна
2. Svitlana I. Smiian

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5543-9895

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевчук Сергій Вікторович
2. Serhii V. Shevchuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5649-2775

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Абрагамович Уляна Орестівна

2. Ulyana O. Abrahamovych

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4762-3857

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карасевська Тетяна Анатоліївна

2. Tetiana A. Karasevska

Кваліфікація: д.мед.н., доц., 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3687-6218

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Джус Марта Борисівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Джус Марта Борисівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна